

מעריב **המגזין**

המלך הוא עירום
מה חשב שניצר על
הסרט החדש של
דובר קוסאשווילי?
11

+
מה הורג את הדגים באילת?
סיגל בן דוד | 06

+
מתוקה חמוץ
הקונדיטורים יוצאים למחאה
כרמית ספיר ויץ | 08

+
שרונה פיק מעלה אופרת
רוק ומדברת על היחסים
עם טרנטינו, הארוס של אחותה
דודי פטימר | 12

עולה כיתה

יו"ר מועצת התלמידים הארצית חנן יזדי עוזב את התפקיד עם סיום התיכון ומדבר על ההדתה במערכת החינוך ("עשו מזה יותר ממה שזה"), על העבודה מול השר נפתלי בנט ("הוא נמנע משינויים מהותיים") ועל פוליטיקה בכיתות: "מורים חוששים להביע את דעתם"

עפר לבנת | 04

דעות מעריב

+
כדת וכדין
גלית דהן קרליבך

+
העבודה שלהם
יצחק בנינר

+
נאמנים למציאות
אריה אלדד

+
מבחן אולמרט
קלמן ליבסקינד

צילום: מאור אלקוטלסי

התלמיד מספר אחת

בזמן ששר החינוך עמל על הכנסת הקוד האתי לאקדמיה, יו"ר מועצת התלמידים והנוער הארצית חנן יזדי דווקא עשה הכל בשנה האחרונה כדי לעודד מורים להתבטא פוליטית ולעודד חשיבה ביקורתית בכיתות • כעת, רגע לפני סיום תפקידו, הוא מדבר על סערת ההדתה, העבודה מול בנט, התוכנית לקיצור החופשים והשיעור שהוא לוקח איתו הלאה: "דבר הוא לא בלתי אפשרי"

עפר לבנת | צילום: מאור אלקסלטי

סערת ההדתה שמטילת עליה את מועצת התלמידים והנוער הארצית, היא לא פשוטה. אבל זה בעיקר כלי משמעותי דים והנוער הארצית, שמסיים בימים אלה את תפקידו. "אני חושב שהפכו את זה להרבה יותר ממה שזה", הוא אומר בראיון ל"מעריב המיניוטי", "אני גם לא זוכר שקיבלנו פנייה מתלמיד על זה. אלה דברים מאוד נקור דתיים, זה לא שביום בהיר אחד פתאום התחילו ללמד תכנים דתיים. זה גם לא הוגיוני. אני חושב שעשו מזה תופעה בקנה מידה ארצי בעקבות מקרים פרטניים בכתי ספר. דווקא מערכת החינוך היא זו שצריכה לחשוף אותנו לתכנים מהאפי הוהדי שלנו. אני חלילה לא אומר לכפות על בן נוער להתפלל או לעשות משהו בניגוד לרצונו, אבל כן אפשר לחשוף את בני הנוער לתכנים עם קצת אופי יהודי. לעצמי, כשיעורי התנ"ך לא עושים את זה מספיק. מלמדים אותנו איך לקרוא את הספר, לא איך להבין את הערכים שיש בו. השינון מונע מאיתנו את ההבנה הבסיסית. אנחנו לא לומדים את הלקח. הדגש הוא על שינון ולא על התוכן והמהות, וברגע שאנחנו לא מודברים על המהות, אנחנו לא רואים את היופי שמאחורי זה. אני לא בן אדם דתי, אבל מהדברים הללו בריוק מיעה חרתיעה מהתנ"ך. המעריכת צריכה לבוא ולהגיד שאנחנו יכולים ללמד את הדברים אחרת, לחשוף את התלמידים לתרבות היהודית. אין שום פסול בהשיפת תלמידים למורשת ולתרבות".

מורים חוששים להביע את דעתם בכיתות, בין היתר מחשש ליצור קונפליקט עם התלמידים. אבל גם אי אפשר להיכנס לכיתה ולהנחית נושא כמו אלאור אזריה. צריך תהליך מקדים, לדבר על תרבות דיון, הקשבה לאחר. בני נוער יותר חשופים למידע, ואם הם לא ינהלו שיח וידעו לשמוע את הדעה הנגדית, זה יישאר ברמת האינסטגרם והווטסאפ"

התפקיד לימד אותי שאסור לשבת בצד כשמשוהו מפרע לך. יזדי

במהלך הקדנציה שלו יזדי דווקא עורר הליכים דמוקרטיים במערכת החינוך, ואף הקים צוות ליישום מסמך הוועידה לדמוקרטיה שמעודד מורים לקיים שיח פוליטי-אקטואלי בכיתות. בנוסף, המועצה בראשותו לקחה חלק בפריקט "תכני" רו אותי" בליווי פורום רב לאוטמן, להעלות נושא החינוך לדמוקרטיה ולהקים משותפים. עם זאת, לטענת יזדי, למרות מאמציו, המורים עדיין חוששים להביע את דעתם. "לפני כמה שנים המורים פחדו בצדק", הוא אומר. "היה חודר מנכ"ל שאסר על הבעה של עמדה פוליטית, ופעלנו כדי שיורידו את זה. כיום מורים רבים חייבים להביע את דעתם בכיתות מסיבות רבות, בין היתר מחשש ליצור קונפליקט בלתי הפיך עם התלמידים. אבל אי אפשר גם להיכנס לכיתה ולהנחית נושא כמו אלאור אזריה. צריך לעשות תהליך מקדים, לדבר על פיתוח של חשיבה ביקורתית, תרבות דיון, הקשבה לאחר, כי כסופו של דבר כשאותם תלמידים ירצו להביע ביניהם, לא תהיה להם היכולת אפילו להקשיב לאדם שמולם. רק לאחר מכן אפשר להעלות נושאים שהם פוליטיים ואקטואליים ולאפשר לתלמיד להביע את דעתו. כיום יש חשיפה מוגברת למידע, לטוב ולרע. אם פעם בני נוער לא היו פתוחים עיתון, היום בני נוער יכולים להוריד אפליקציה ולקרוא ידיעה חדשה ליד המידע הזה, ואם הם לא ידברו על זה ולא ינהלו שיח ולא ידעו לשמוע את האדם עם הדעה הנגדית, זה יישאר ברמת האינסטגרם והווטסאפ ולא מעבר".

הקוד האתי באקדמיה מעורר ביקורת רבה, אך בכתי הספר מדובר בתלמידים צעירים שעוד לא גיבשו את דעתם, כך שלדעה של המורה יכולה להיות השפעה רבה.

"קל לעצב את דעתם של התלמידים כי אין מספיק התעסקות בפיתוח חשיבה ביקורתית בבתי הספר. לכן אנחנו מודגים שיש בכל בנייה של תוכנית חינוכית שיש ללמד ולהעביר פעילויות בנושא כי בתי הנוער, למשל, שמים דגש על הנושא. הם עובדים פעילויות, יודעים לפתח חשיבה ביקורתית, ובני הנוער כסופו של דבר הם אורחים לכל דבר ועניין למעט זכות ההצבעה. הם לחלוטין אורחים, ואם לא ידברו איתם, זה לא שבגיל 18 פתאום יהיה להם סוויץ' בראש, והם יפתחו חשיבה ביקורתית".

לאחרונה הכריז משרד החינוך על תוכנית לקיצור כלל חופשות התלמידים ביום שבת בשבועה ימים. יזדי לא מוטרד מכך. "אנחנו מסכימים עם ההורים שצריך לקצר את ימי החופשה של בתי הספר היסודיים", הוא אומר. "זה מצב אבסורדי. ילד בכיתה א' או ג' לא יכול לדאוג לעצמו, לא יכול להעסיק את עצמו, הוא מאוד תלוי בהורים. כשההורים בחופשה – זה מאוד נוח, אבל כשההורים לא בחופשה, זה לא נוח. אני מאמין שצריך להתאים את לוח החופשות של התלמידים ללוח החופשות של ההורים. בעניין בתי הספר העל-יסודיים, התלמידים הרבה יותר אחרים, יכולים להתמודד לבד ולהעסיק את עצמם. אנחנו חושבים שלחלוטין לא צריך לקצץ להם את החופשות. צריך למצוא פתרון לסוגיה כמה שיותר מהר כי הדיון הזה מתפתח כל שנה מחדש".

איך הייתה העבודה המשותפת עם שר החינוך נפתלי בנט? "צאי לי לעבוד די צמוד עם השר. אני

חושב שהוא מאוד פתוח לרעיונות ולשיח. אני מאמין שעובדי משרד החינוך מאוד רתומים לעניין. עם שר החינוך הקודם שי פירון התחילו שינויים משמעותיים במערכת, ולצערי הם עדיין צריכים להיות טובים יותר. צריך להודר את הכוונות של הרפורמה ללמידה משמעותית ואני חושב ששר החינוך נמנע בינתיים משינויים מהותיים. המערכת זקוקה לשינוי. באפריל האחרון יזמנו כנס שנקרא 'קול החינוך'. בפעם הראשונה משרד החינוך נרתם לשיח עם מורים, הורים, מנהלים, מפקחים, תלמידים, כולם התכנסו לשולחן אחד שזה כל כך אבסורדי שזה לא קרה עד היום. העלינו פתרונות לבעיות שמעסיקות אותנו, הגשנו את המסמך למנכ"ל המשרד ולשר והסברנו להם שזה המקום שאפשר לעשות שינויים גדולים. אני מקווה שהשר ייקח את המסקנות ויישם אותן".

אילו נקודות העליתם במסמך? "אנחנו מדברים שם על צמצום מספר הילדים בכיתה; על הקולות בזמן האחרון שאומרים שהמורה צריך להיות פחות מחנך ויותר מורה – אנחנו אומרים להפך – המורה צריך להיות מחנך כי מורה שמעביר מידע הוא כבר לא האוטוריטה היחידה בכיתה שיוודע את המידע; אנחנו מבקשים יותר שיעורים שמדברים על איך אנחנו יכולים להתמודד עם האתגרים של המחר, איך אנחנו לוקחים את מפת המידע באינטרנט ועושים איתה דברים חיוביים, איך אנחנו יודעים מהו מידע נכון ומה לא; ואנחנו מזכירים שם גם את שיעורי האזרחות – בעניינינו הם צריכים להפוך משיעורים של שינון חומר לשיעורים של ניתוח אקטואליה עכשווית. לפתח מודעות פוליטית, לעורר איך מעוררים נוער להיות מעורב פוליטי?"

"היה השנה הראשונה יום בכנסת שהוקדש לבעיות הנוגעות לבני הנוער. העלינו שם המון נושאים רלוונטיים ואקי טואליים, ואנחנו כבר רואים את הפירות שלהם. קיימנו מעין מליאה מרוכזה בהשתתפות נציגי המועצה הארצית והעלינו הצעת חוק שעוסקת בהרחקה של עברייני מין ממוסד חינוכי. ח"כ יעל גרמן לקחה את זה על עצמה, והחוק עבר. היה לנו את המאבק בנושא מכל האמוניה – השבתנו שמונה רשויות מסביב למכל, 2,500 בני נוער השתתפו בהפגנה מתוך 5,000 איש, זה היה שיעור מצוין באזרחות. למדנו שאפשר להיות מעורבים, ואנחנו רואים את התוצאות".

חממה דמוקרטית

מי שיהליף את יזדי בתפקידו הוא יובל חלביה מטירת הכרמל, שנבחר שלושם לתפקיד, לאחר שכיהן בשנה האחרונה כמזכ"ל מועצת התלמידים והנוער הארצי וסגן יו"ר מועצת התלמידים והנוער ער במחוז חיפה. "אני מרגיש שתמיד יש עוד מה לעשות", אומר יזדי. "אפשר לעשות עוד

המון בהרבה תחומים, זה אף פעם לא נגמר, אבל אני חושב שהשגתי את המטרות שבאתי איתן. המועצה עובדת בהימשכות, זה לא שלאחר שנה עושים דיי ליט ומתחילים דף חדש. אני בטוח שיובל יעשה את התפקיד בצורה מצוינת".

מה התפקיד תרם לך? "התפקיד לימד אותי שאסור לשבת בצד כשמשוהו מפריע לך, ואני חושב שהוא נתן לי את השיעור הכי גדול והכי טוב שיכולתי לקבל בדמוקרטיה. המורה מהווה חממה דמוקרטית שהלואו שכל הדמוקרטיה היו למרות ממנה. יש פה התנהלות דמוקרטית לא מתפשי רת, ובמקביל אליה פועל קוד אתי ברור שנותן לכל הנציגים ערכים שלאורם הם צריכים ללכת. הלוואי שכל גוף דמוקרטי היה מתנהל ככך שקופות ויעילות. כולנו מתגברים ועושים את זה תוך כדי הלימודים התוכניים, וזו לדעתי הגדולה האמיתית. אפשר לשנות, והדבר הוא לא בלתי אפשרי".

יזדי עצמו צפוי לצאת לשליחות של שנה במסגרת הסוכנות היהודית במסצ'וסטס שבארצות הברית, שלאחריה יתגייס לשרות צבאי. "אני אעבוד עם בני הקהילה היהודית כדי לחבר אותם ליש"ר, ראל, לזהות היהודית הישראלית שלהם", הוא אומר. "זו תהיה שנה מאוד אינטנסיבית בית שבמהלכה אעבור עם קשת רחבה של גילאים, מגן ועד קשישים, תנועות נוער, סטודנטים. נחשפתי לשליחות דרך הרתות החברתיות, וזה מאוד עניין אותי, נראה לי משהו מאתגר".

מה תוכניתו ליעתיד? "אני יודע שארצה לעסוק במשהו שקשור לציבור הרחב, שיש בו פן חברתי מורחב. זה אחד הדברים שלקחתי מהשנה האחרונה: הרצון לעשות דברים שבביל אנשים אחרים, להרחיב את מעגלי העשייה החברתית שלי".

זה לא שביום בהיר אחד פתאום התחילו ללמד תכנים דתיים. הפכו את זה להרבה יותר ממה שזה. אני לא זוכר שקיבלנו פנייה מתלמיד על זה. דווקא מערכת החינוך היא זו שצריכה לחשוף אותנו לתכנים מהאופי היהודי שלנו. אני לא אומר לכפות על בן נוער להתפלל, אבל אין שום פסול בחשיפת תלמידים למורשת ולתרבות"

פתוח לרעיונות ולשיח. בנט צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

התחילו שינויים משמעותיים איתו. פירון צילום: יונתן זינדל, פלאש 90